

Marta
Hlušíková
ŽIADEN
KÁČER
NAVYŠE

ŽIADEN
KÁČER
NAVYŠE

Marta Hlušíková

ŽIADEN
KÁČER
NAVYŠE

sloart

Text © Marta Hlušíková 2017

Illustrations & cover © Lucia Žatkuliaková 2017

Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,
Bratislava 2017

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-556-2767-0

Keď som bola siedmačka, pripadali mi gymnazisti ako malí bohovia. Nedokázala som si predstaviť, že raz budem chodiť po chodbách nášho gympla a učiteľov oslovovať profesori. Teraz je to tu. A moja kamoška Klára? Raz je v Nemecu, raz v Južnej Amerike, a predsa sme si aj teraz bližšie ako s babami z bývalej deviatky. *Tak áko sa maš? Sóprali ta na gýmpel? Prétpokladam, že tam tu chlupu Simonu nésobrali,* vidím jej vysmiatu tvár na skype. Vybavujú sa mi tie dávne tri mesiace s Klárou a v hlave počujem jej nákazlivú slovenčinu. Keď od nás odišla, v triede sme často takto *chóforili*. Akoby s nami stále bola. Doteraz sa smejeme s babkou nad tým, ako sme v našej pivnici cvičili karate. Vidím ten prekvapený výraz frajerských ôsmakov, keď na nich Klára zrevala *Kúba si už nébudete fšimát! Séba si budúte fšimát! Jásne?* Na jej zúžené oči a škreklavý bodavý výkrik sa naozaj nedá zabudnúť ani po rokoch. Určite sa doteraz zjavuje v sne tým tupým ôsmakom, čo šikanovali nášho Kuba. Aká škoda, že Klára je tak ďaleko. Cez prázdniny bola s rodičmi v Južnej Amerike. Tuším tie vykopávky

učarili aj jej. Stavím sa, že pôjde študovať archeológiu. Gény nepustia.

Takže aj posledné prázdniny boli bez Kláry, čo znamená, že úplne obyčajné: trpela som s rodičmi na chate, lebo bolo treba natierať strechu. Ocino – bohém sedel úplne hore na štíte a konečne sa cítil v našej rodine nenahraditeľný. Ja som hodiny a hodiny liezla po rebríku ako žaba rosnička a dolievala som ocinovi do farby riedidlo, mama chodila okolo rebríka a bedákala, že spadneme dolu, babka si púšťala svoj džez a popritom varila nízkokalorické jedlá, lebo odvtedy, čo sa jej podarilo pred tromi rokmi schudnúť dvadsať kíľ, sa jej pôvodná váha asi trikrát vrátila. *Jojo efekt, moja, to sa stáva*, vykladala mi akoby nič, ale ja som si dobre všimla, že ju tie kilá mrzia. Keď som ju raz večer pristihla, ako kopla do váhy na zemi, potvrdilo sa mi to. Klasika: vyhovárala sa ako obyčajne, že o váhu iba tak náhodou zakopla, a vôbec – *človek vždy viac váži večer ako ráno, Petruška*.

Ale ja nie som včerajšia.

Voľno ušlo ako voda a naša deviata A sa rozpáchla po všetkých možných školách: Marek, ktorý sa mi celkom páčil v osmičke a deviatke, išiel na umeleckú priemyslovku do Bratislavy. Hlúpu Simonu zobrali na učňovku, aj keď sa jej rodičia výdatne snažili o gypsel. *Budem kozmetička. To je šľachta medzi učebnými odbormi*, vysvetľovala nám pri rozlúčke a posmešne sa pozrela na Mirku, ktorá sa išla učiť za cukrárku. Celá Simona. Primitívna až po necht na nohe. Baby išli väčšinou na obchodnú, Dodo Jankovič na elektrotechnickú a ten zákerák Pipiš našťastie až kdesi do Košíc.

A čo je na neuverenie – do triedy chodím s Petrom Makovníkom, alias Makovcom. To nie je najhoršie. Keď si predstavím na jeho mieste kravu Simonu, mám chuť nosiť toho mega Makovca na pleciach okolo gympla.

A tak sme z našej deviatej A zostali len dvaja. Teraz sme prvá B. Simona všetkým po meste oznamuje, že na gympli je kvalita v áčke a ten odpad sústredili v béčke. Hovorí to len preto, lebo som v béčke ja. Ale mňa Simona nerozháďže, hoci je pravda, že by som ju najradšej sotila do kanála.

Naša trieda vyzerá celkom zaujímavo: je nás presne šestnásť dievčat a šestnásť chalanov. No, šestnásť... Jeden chalan, ešte ani poriadne neviem, ako sa volá, tuším Filip, má úplne tenký babský hlas. Ešte som v živote nepočula chalana s takým nemožným hlasom. Keď sme sa na začiatku predstavovali a on otvoril ústa, všetci sa rehotali. Ja som ho aj trochu ľutovala, ale nakoniec som sa chechtala s ostatnými.

Škola ujde. Máme super bufet. Volá sa Gaudeamus. Celkom dobrý názov, lebo to znamená „tešme sa“. A kto by sa netešil, keď ide do bufetu? No a konečne sú tu starší chalani! Mnohí maturanti majú fúzy, alebo dokonca bradu, a ja som si jedného skoro pomýlila s profákom. Ozaj, profáci. Keď sme včera prvýkrát prišli do školy, na vstupných dverách viseli zoznamy s našimi menami. Zistili sme, do ktorej učebne máme ísť. Pomaly sme sa trúsili do triedy a čakali, ktorý profák vojde. Sadli sme si s Makovcom do poslednej lavice, lebo v prvých laviciach sedia väčšinou šplhúni alebo tí, čo si nestihli chytiť lepšie miesto. Vzadu sedia tí, čo chcú mať prehľad o triede.

– Decká, a kto nám bude vlastne triedny? – ozvala sa jedna baba dakde vpredu.

– Videl som na chodbe takého mäsiara s okuliarmi, – utrúsil Makovec. – Vyzerá, že ťa zrazí úderom jednej ruky a vôbec si to nevšímne.

– Ja si myslím, že to bude ten ryšavec, čo sme ho stretli pri vchode, – povedala som Makovcovi (teraz som zatažená na ryšavých).

– No ale ty by si to mala vedieť! Mama ti nepravala? – šepol Makovec, keď sme už sedeli v lavici. Má príkaz v triede nevykrikovať, že moja mama tu učí.

– Nie. Nechcela, aby som prišla o prekvapenie.

Vyhral Makovec.

Hneď ako z repráka doznela pieseň z filmu Pánu učiteľovi z lásky (symbolika ako sviňa), otvorili sa dvere a vošiel ten ozrutný profák z chodby. Videla som v Makovcových očiach hrôzu. Naša triedna, ktorá kedysi Jankovičovi vysolila zaucho a on pol dňa nosil na líci jej odtlačenú červenú dlaň, vyzerala oproti nášmu triednemu ako neškodná babka.

– Volám sa Ján Golymič. Budem vašim triednym a štyrikrát do týždňa sa stretne na matematike a dvakrát na chémii, – posadil sa triedny a jeho mohutné telo dopadlo na stoličku ako po dobre vykonanej práci.

– Budem ho volať Golem, – zahundral Makovec. Celkom dobré, škoda, že to nenapadlo mne (neskôr som zistila, že je to Golymičova prezývka už roky).

– Už mi je jasné, ako sa ten hokejista, Igor Hlaváč, čo má iba tri mozgové bunky, dostal až do maturitnej triedy:

učí ho moja mama, a nie Golem, – pošepkala som Makovníkovi do ucha a ten vyprskol ako islandská sopka. Potom sa rozkašľal, aby to zamaskoval.

– Smiem vedieť, čo sa tam deje? – zaburácal od katedry Golymičov hlas.

– Prepáčte, trochu mi zabehlo, – postavil sa Makovník a ja som po očku videla, ako na mňa škaredo pozrel.

Bože, taký krásny september! Normálne sa dá ešte kúpať! A my musíme makat' v škole... Vlastne dnes ešte nezarezávame, iba nám Golem prečítal školský poriadok, oznámil, že rozvrh máme na školskej internetovej stránke a že zajtra sa budú rozdávať knihy. Potom napísal adresu školskej internetovej stránky na tabuľu a začal si zapisovať naše mená do klasifikačného hárka.

– My nemáme doma internet, – vykrikol zozadu akýsi chalan. Videla som jeho prešibané oči, pripomenul mi zákeráka Pipiša z našej bývalej triedy.

– A mobil máte?

– Máme!

– Pýtam sa jeho! Tu na gymnáziu sa žiakom vyká, vieme? Tak máte ten mobil, či nie? – blížil sa Golem k bezinternetovému chalanovi.

– Mám.

– To je dobre. Pôjdete za školským počítačovým technikom, dvere číslo 43, on vám povie pár slov a budete rozvrh dostávať do mobilu.

Mala som pocit, že Golem nepovie ani hlásku navyše, a predsa vždy povie všetko. Asi je to typickým znakom matematikárov. Koniec-koncov, ani moja mama veľa nenahovorí. Akoby ani nebola babkinou dcérou.

Hovorím, krásny deň. Kúpili sme si septembrové lístky na obed a vyliezli sme zo školy ako šváby na denné svetlo. Na námestí posedávajú na múriku pri kostole stredoškóľáci, prechádzajú sa tam holuby, veľká kamenná guľa tancuje vo vode fontány, na mestskej veži vyhrávajú *Trenčianske hodiny smutne bijú*, slnko svieti a škarvá nám mozgy v hlavách.

– Ideme na zmrzku? – prižmuruje oči Makovec a ja ho už vidím, ako si dáva nakladať do kornútika kopček za kopčekom. Je preslávený tým, že raz si dal naložiť šesť kopčekov a ani jeden mu nespadol, všetky sa mu podarilo zlízať.

– Ale ja iba malú, lebo keď si nedám pozor, skončím ako naša babka.

– Ja pozývam, – povedal Makovec.

Fíha! Makovec buď dedil, alebo rozbil keramické prasa.

– No dobre, tak si dám dvojtitú, – kričím, ale Makovec sa už prediera davom pred zmrzlinovým stánkom (neviem, ako to robí, ale nikdy nestojí dlhšie ako pár minút). Určite ma nepočul, lebo sa vracia a podáva mi štvorkopčekovú sladkú nádheru.

– Mlč, – povie a posadí sa na múrik vedľa mňa.

Ešte nikdy mi zmrzlina tak nechutila.

Domov prichádzam s plným bruchom. Som zvedavá, čo mi povie babka. Určite ma čaká s nejakou zdravou

zeleninovou polievkou, nízkokalorickým nákypom a obrovskou misou šalátu.

– To si ty, Petruška? Tak hovor, moja, hovor! Ako bolo? – a babka poskakuje okolo mňa. Obyčajne tak skáče, keď som chorá.

– Ahoj, babi, žijem, – padám na stoličku a oči skrútim k plafónu. Ani neviem, prečo to robím. Veď som spokojná, brucho plné zmrzliny. Ale nech si babka uvedomí, že odnes som už na gympli a že to nebude jednoduché.

– Ty máš tuším strach! – prekvapuje ma babka svojou železnou logikou. Cha-cha, to sa poriadne mýli. Vlastne jej nemôžem povedať, že to sa len tak robím, aby ma poľutovala a trošku pomojkala, ako keď som bola malá. Občas mi to chýba. No ale môžem povedať babke len tak z ničoho nič, aby ma pomojkala? Vyzerala by som ako trafená. Alebo nevyzerala...? A zrazu vidím, ako sa babka blíži k stoličke, na ktorej sedím, objíma ma, vtláča si moju hlavu medzi svoje obrovské prsia a povie:

– Idem sa vydávať, Petruška moja...

Uch! A ja že ma mojká ako kedysi! Pritom ona úplne naostro, že idem sa vydávať. Chcem si oslobodiť hlavu z jej železného zovretia, ale babka sa len rytmicky pohybuje z boka na bok a vykladá ako plačka na pohrebe: *Vydávam sa, Petruška moja.*

– Kedy? – lapám po dychu.

– O mesiac.

– Musíš? – pýtam sa a zovretie železnej panny konečne povolí. Babka sa híkavo rozosmeje, až jej zabehne. A tak sa

obidve skrúcame od smiechu a ja ju výdatne búcham do chrbta, aby sa náhodou neudusila pred vlastnou svadbou. Keď sa dosmejeme, obidvom nám tečú slzy po tvári. Babke jeden taký slzavý prúd nechal na tvári stopu. Čiernu.

– Babi, ty si maľuješ oči?

– No, skúšala som si namaľovať mladšiu tvár. Tréning na svadbu, vieš? Ale asi to nemá zmysel, – berie si babka tampóniky a pleťovou vodou si zmýva z tváre čiernu šmuhu.

– Babi, v tej malej uličke pri námestí je nová kozmetika. Asi pol roka. Objednaj sa a uvidíš. Vymakajú ťa tak, že budeš mať o dvadsať menej. Ujo Sádecký ťa ani nespozná.

– Ja neviem, Petruška, ja som nikdy na kozmetike nebola...

– Najvyšší čas, aby si tam išla, – hovorím jej.

– Tak pôjdem, – omráči ma svojím rozhodnutím a podáva mi akýsi obrázok: je na ňom elegantný smotanový svadobný kostým. Predstavujem si v ňom babku a jej pozitívnych stodvadsať kíľ.

– Ujo Sádecký o svadbe ešte nevie, tak to nikde nehovor, dobre?

– A to ho chceš znásilniť, alebo čo?

– Ale Petruška! Náhodou, on už dávnejšie spomínal, že si ma chce vziať. Vraj to záleží len na mne. A ja som sa práve dnes rozhodla. Ale poviem mu to sama! – odpláva babka do svojej izby a necháva ma v kuchyni ako takú sirotu nepomojkanú.

Konečne som sa dostala na skype. Naši pozerajú tie otrasné správy, kde sú samé havárie, záplavy, požiare, krádeže a iné katastrofy. Tak to ja nemusím. Aspoň sa konečne porozprávam s Klárou, ináč sa od nudy užeriem. Sláva! Klára chrúma jablko, akoby sa nechumelilo.

– Stálo sa nyječó?

– Hádaj.

– Ótpornu Simonu sobralí na gýmpel!

– Nestraš.

– Chrábe sa za tebou ten slíntak Peter!

– Nevidela som ho ani sa nepamätám.

– Fsdavam sa!

– Babka sa vydáva!

– Cha! Uš dafnó fijem!

– Akože vieš? Babka mi to len dnes povedala.

– Fijem, lebo to ujo Sádecky chóforil môjjej babike.

– Ale moja babka sa iba dnes rozhodla, že sa zaňho vydá!

Ako to mohol Sádecký povedať tvojej babke? Kedy?

– On je taky senzibilista. Fšétko fijé dópredu. Povedal mójej babike, še dnes je chistoricky den. A še tvoja babika mu na dfésto percént osnami, še súchlasi, aby sa sobašovali.

– A vie to o ňom moja babka? Že je senzibil?

– Mná sa spytáš? Babiky sa spytovaj!

– Nemôžem, ešte ju vylakám a nezoberie si ho.

– Búde prekvapenyjé, nyje? – chichoce sa Klára a púšťa sa do druhého jablka.

– Vieš, že by si mala prísť, lebo ujo Sádecký je vlastne tvoja rodina?

– Fet aj pridem! – vyskakuje Klára a dnes je to druhá superspráva.

Nech mi niekto povie, prečo Klára nebýva v našom mes-
te!

Dnes nám rozdávali knihy. Rozdávali nie je presný výraz, lebo: napochodovali sme na prízemie do skladu a ako otroci sme vláčili učebnice až k nám do triedy. Ale našťastie ich veľa nebolo, lebo náš ročník ide podľa nejakej novej koncepcie a ešte pre nás všetky knihy nemajú. Chalani sa tešili, že bude menej roboty, ale Golem nás raz-dva schladil: *Zatiaľ budú tieto staré učebnice. Všetko potrebné si naštudujeme tam. A z internetu, samozrejme.* Náš Golem je asi internetový maniak.

Ako si tak píšeme dozadu do učebníc mená, výdatne do mňa drgne Makovec. Dáva sa hore na plafón nad katedrou a oči mu šibkajú z plafóna na Golema a naspäť na plafón. Pozriem sa hore aj ja a to, čo vidím, mi vyráža dych: z plafóna visí časť mužského tela! Určite tušíte, ktorá: presne tá! Pozerám sa okolo seba, ale okrem mňa, Makovca a toho chalana, čo vraj nemá doma internet, si to nikto nevšimol. Bezinternetový sa krčí v lavici od smiechu (nikto iný to nemohol urobiť ako on), nad Golemom sa hompáľa gumový penis a Makovec si hryzie pery, aby sa nerozsmial nahlas.

Iba ticho skučí do vreckovky a kryje sa za chrbát Nely Matlikovej, ktorá má síce nežné meno, ale chrbát ako skriňu. Nechcem si ani predstaviť, čo urobí Golem, keď sa náhodou pozrie hore. Asi nás pozabíja ako biedne muchy. Celý čas nemyslím na nič inšie, len na to, ako mu to celé pristanie na hlave. Aj sa mi zdá, že sa to trochu odliepa z plafóna, ale možno sa mi to iba zdá. Zatiaľ nás Golem s roztraseným kúskom gummy nad hlavou stále pouča o potrebe seriózneho štúdia, *lebo keď sa chcem učiť, tak sa učím aj sám od seba. Nie preto, že ma Golyμιč bude skúšať, ale preto, lebo to chcem ja sám!* Stojí minútu nemo a bez pohybu ako Cicero v senáte a vychutnáva si silu svojej osobnosti. Penis nad svojou hlavou stále nevidí. Vždy ma znervózni, keď je napätá situácia, a to aj vtedy, keď za nič nemôžem. Radšej sa rýchlo skláňam nad učebnicu a píšem si dozadu svoje meno. Keď to spadne, tak spadne. Ja som to tam neprilepila.

Zrazu sa otvorí dvere a vojde akási profka. Taká stará vykopávka. Zastane vo dverách, kývne rukou Golemovi a oko sa jej zastaví rovno nad jeho hlavou. Čakám, že sa rozkričí ako naše učky na základke. To som teda zvedavá, čo urobí. A ona si zastane do dverí, pozrie sa po triede a úplne pokojne vraví:

– Z poschodia sa vám sem dobýja akýsi chlap.

Hlavy sa zdvihnú a rehoceme sa ako blázni. Konečne sa môžem dosýta zasmiať a nekrčiť sa nad učebnicou. Chalani sa hádžu o lavice, baby pišia a Golem až teraz zbadal, čo visí nad jeho hlavou. Najprv očervenel, spadla mu sánka ako v reklame a jeho oči normálne zbledli. Jasne som

videla, ako mu z nich zmizla farba, darmo mal okuliare. Chvíľu nedýchal, potom asi nechcel vyzerat' pred svojou kolegyňou ako zachladený puk a vydal rázny rozkaz:

– Týždenníci to odstránia do dvoch minút!

Nato vyšiel von z triedy a my sme sa začali hádať, kto bude týždenníkom, lebo Golem to ešte neurčil.

– Čo na tom záleží, kto to je, – povedala Nela so širokým chrbtom. Zobrala mandarínku a presným hodom zmietla gumový penis na smetisko dejín.

– Rovno medzi oči! – vykrikol ktosi príšerne tenkým hlasom.

Nato sa otvorili dvere a vošiel Golem. Napísal nám na tabuľu rozvrh, oznámil, že profka, ktorá nakukla do triedy, nás bude učiť slovenčinu, potom zaznačil na tabuľu časy zvonenia a my všetci sme cítili, že to ticho pred búrkou sa onedlho zmení na poriadnu hrmavicu.

– Nabudúce si hodíme prieskumnú písomčičku, – stihol nám oznámiť Golem a asi to mal vyrátané na minútu, lebo hneď nato pesnička zo školského rozhlasu *Hej hou, hej hou, trpaslíci jdou* skončila hodinu a my sme nestihli ani protestovať.

– No, to sme dobre začali...

– A kto to tam vlastne vyhodil?

Obzerali sme sa jeden po druhom, ale na nič objavné sme neprišli.

– Ale teraz už naozaj! Kto to bol? – vyskočil Makovec, ktorý sa zrazu pasoval za neoficiálneho vodcu triedy.

Každý len krútil hlavou.

– No fakt som to nebol! – bránil sa bezinternetový (vraj sa volá Adrián Plesk. Ešte horšie ako Ľaliová).

A pretože sa nikto nepriznával, zbalili sme si knihy, lebo toto bola posledná hodina nášho druhého dňa v škole.

Keď sme vyšli z triedy, druháci, vedľa ktorých máme triedu, sa nás spýtali:

– Aj vám hodili štvrtáci na plafón vtáka? Z toho si nič nerobte. Je to ich folklór.